

Бордюг О.В.

асистент,

Подільський державний аграрно-технічний університет

САМООСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ЯК ЗАПОРУКА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ

Сьогодні система освіти в Україні ще не в повній мірі спроможна підготувати фахівця нового століття. Переважно це зумовлюється тим, що традиційна система освіти залишається ще досить закритою і не в повній мірі створює умови для активної навчальної діяльності, мотивації тих, хто навчається.

Для удосконалення системи освіти слід більш рішуче змінювати її філософію, відмовлятися від адаптивних принципів навчання, тобто не «... веди учня за руку», як трактує традиційна педагогіка, а готую його до реального життя, вводжу його в це життя. Для реалізації такої концепції потрібні практичні кроки з розробки нових програм курсів, структурування вже існуючих, визначення й уточнення їх ролі у фаховій підготовці; впровадження новітніх технологій, методик навчання. Безперечно, у світлі вищезазначеного особливого значення дістає самоосвітня діяльність студентів з використанням сучасних інформаційно-комунікативних технологій навчання [1].

Аналіз практики вищих навчальних закладів засвідчив, що в системі професійної освіти досить часто не відбувається ефективного подолання студентами труднощів у самоосвіті. Це підтверджується результатами нашого дослідження. Так, анкетування виявило, що практично всі студенти відчують труднощі у самостійній роботі з літературними джерелами. Такі результати пояснюються несистематичними заняттями тих, хто навчається, самоосвітою (63%) або відсутністю цих занять зовсім (26%). На питання «Читаєте Ви літературу з самоосвіти?» тільки 12% відповіли, що читають постійно, один-два джерела читали 62% студентів, інші або не читали такої літератури зовсім, або вагаються з відповіддю.

Таким чином, при розгляді самоосвіти як процесу самокерування надбанням знань, умінь і навичок, у якому одночасно виховуються й розвиваються розумові сили та здібності тих, хто навчається, предметом нашого дослідження став процес подолання труднощів у самоосвіті студентів, у тому числі й при застосуванні нових інформаційних технологій.

Необхідно зазначити, що самоосвітня діяльність студентів потребує діагностичного аналізу, тому що вона повинна стати органічною складовою частиною навчально-виховного процесу, сприяти активному

формуванню особистості майбутнього спеціаліста. При всій різноманітності самоосвіта студентів має такі специфічні особливості [2].

По-перше, самоосвіта тих, хто навчається, завжди пов'язана з продуктивним навчальним процесом або життєвим самовизначенням. Це дозволяє визначити основні шляхи методичного впливу на самоосвіту студентів: удосконалення навчального процесу та його інтенсифікація, різноманітна діяльність щодо підвищення професійної спрямованості підготовки майбутніх спеціалістів технічних галузей.

По-друге, самоосвіта студентів залежить від стійкості пізнавальних інтересів і практичної діяльності, в якій вони бажають набути успіхів. Це говорить про необхідність підготовки до самоосвіти, про використання колективних форм і методів педагогічного керівництва самоосвітньою діяльністю студентів – майбутніх технічних працівників.

По-третє, самоосвіта студентів виконує декілька функцій: сприяє закріпленню та поглибленню результатів навчальної діяльності, задоволенню пізнавальних інтересів тих, хто навчається, є засобом підготовки до майбутньої професії, засобом самоствердження в очах однолітків і вчителів.

По-четверте, різноманітні труднощі, які виникають при недостатній культурі розумової праці та слабкій загальній підготовленості студентів до самостійної діяльності, завжди пов'язані з невмінням тих, хто навчається, працювати самостійно.

Спостереження та багаторічний досвід підготовки студентів технічних спеціальностей показує, що самоосвітня діяльність тих, хто навчається, сприяє підвищенню професійного, загальнонаукового та культурного рівнів, згуртуванню колективу. У процесі самоосвітньої діяльності формуються навички професіоналізму та самокерування.

Цікавим є те, що серед чинників, які зумовлюють готовність студентів до самоосвіти, на перше місце ті, хто навчаються, висувають брак наполегливості та сили волі у досягненні мети, на друге – відсутність відповідних умов та літератури з самоосвіти і тільки на третє – відсутність часу.

Отже, в навчально-виховному процесі необхідно вести цілеспрямовану роботу з підготовки студентів до самоосвітньої діяльності. Готовність студента до подолання труднощів у самоосвіті розглядається нами як один із проявів формування ключових позицій професіонала постіндустріального типу. Така готовність характеризується: емоційно-позитивним ставленням до предметів, що вивчаються, яке адекватно вмотивоване комплексом позитивних, соціальних і моральних мотивів; практичною включеністю до спільної пізнавальної діяльності в системі «викладач-студент»; усвідомленням специфіки своєї навчально-пізнавальної діяльності, педагогічної діяльності, педагогічного спілкування, в межах якого вона проходить.

На нашу думку, позитивний результат самоосвітньої діяльності може бути отриманий лише при наявності чіткої мети, яка формулюється після всебічного аналізу студентами власної діяльності. Ефективність і результативність самоосвіти тих, хто навчається, забезпечується настановою на готовність до самоосвітньої діяльності, створенням сприятливих умов для її реалізації, детермінованими критеріями самоосвіти. Семантичний компонент визначається змістом і засобами самоосвіти студента.

Список використаних джерел:

1. Богданов І.Т. Дидактична та методична доцільність та мета використання й упровадження засобів інформаційних технологій у навчальному процесі // проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр. / Ред. кол. – К.: Педагогічна думка, 2004. – Вип. 5., ЧІІ. – С. 22-29.

2. Міщук О.М., Богданов І.Т. Самоосвітня діяльність студентів під час вивчення природничо-математичних дисциплін // Пошук молодих. Вип. 2. Зб. матеріалів Всеукраїнської студ. наук.-практичної конф. «Формування загальнолюдських та національних цінностей в учнів і студентів під час вивчення природничо-математичних дисциплін». – Херсон: Видавництво ХДУ, 2003. – С. 59-61.

Кабаці М.І.

викладач німецької мови,

Відокремлений підрозділ

Національного університету біоресурсів

і природокористування України

«Мукачівський аграрний коледж»

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Професійна діяльність викладача вищого навчального закладу – це особливий різновид творчої інтелектуальної праці. Творчість викладача полягає, насамперед, у доборі методів і розробці технологій реалізації мети і завдань, поставлених державою перед вищою школою: забезпечення ефективності навчально-виховного процесу; озброєння майбутніх спеціалістів фундаментальними знаннями; привчання студентів до самостійного отримання максимальної інформації за короткий час і розвитку творчого мислення; озброєння уміннями наукового дослідження; виховання різнобічної, досвідченої і культурної людини.